

Strategia Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoniu na lata 2015 - 2020

Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoniu
ul. Jadwigi Tokarskiej 2/3, 21-205 Jabłoń
Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoniu
Bożenna Dykas
Email: bdykas@wp.pl
Telefon : 833560048

Jabłoń, luty 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka Gminy Jabłoń.....	3
1.1. Położenie i warunki naturalne Gminy Jabłoń.....	3
1.1.1. Położenie i podział administracyjny.....	3
1.1.2. Warunki naturalne.....	3
1.2. Rys historyczny.....	3
2. Opis Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.....	3
2.1. Powstanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.....	3
2.2. Zadania Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.....	3
2.3. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.....	3
3. Diagnoza sytuacji i otoczenia Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.....	3
3.1. Analiza SWOT.....	3
3.2. Potencjał biblioteki.....	3
3.3. Zasoby lokalne.....	3
3.3.1. Ludzie.....	3
3.3.2. Zasoby materialne.....	3
3.3.3. Instytucje i organizacje – w tym władze lokalne.....	3
3.3.4. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb/problemów.....	3
4. Misja i wizja biblioteki.....	3
4.1. Misja.....	3
4.2. Wizja.....	3
5. Obszary rozwoju biblioteki – cele i działania.....	3
6. Zarządzanie realizacją strategii.....	3
6.1. Sposoby realizacji strategii.....	3
6.2. Monitoring realizacji strategii.....	3
6.3. Ewaluacja.....	3
6.4. Komunikowanie realizacji strategii mieszkańcom, władzom samorządowym i partnerom.....	3

1. Charakterystyka Gminy Jabłoń

1.1. Położenie i warunki naturalne Gminy Jabłoń

1.1.1. Położenie i podział administracyjny

Gmina Jabłoń położona jest w północno – wschodniej części województwa lubelskiego, na terenie powiatu parczewskiego. Jej powierzchnia wynosi 110,98 km². Pod względem zajmowanego obszaru jest to jedna z najmniejszych gmin w powiecie parczewskim (mniejsza jest tylko gmina Podedwórze – 107,2 km²).

Gmina graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- 1) od zachodu z Gminą Milanów;
- 2) od północy z Gminą Wisznice (powiat bialski);
- 3) od wschodu z Gminą Podedwórze;
- 4) od południowego - wschodu z Gminą Dębowa Kłoda;
- 5) od południowego - zachodu z Gminą Parczew.

Na terenie Gminy znajduje się 12 miejscowości, stanowiących zarazem 12 sołectw: Jabłoń, Kudry, Paszenki, Wantopol, Puchowa Góra, Kolano-Kolonia, Kolano, Holendernia, Kalinka, Gęś, Łubno, Dawidy.

Położenie gminy na peryferiach powiatu parczewskiego (odległość od Parczewa 19 km), w bliskim sąsiedztwie innego ośrodka miejskiego – Wisznic (odległość 14 km) sprawia, iż mieszkańcy korzystają z dobrodziejstw obu tych ośrodków miejskich. Jednak dosyć znaczne odległości sprawiają, iż gmina musi podjąć samodzielne działania prorozwojowe, w dużym stopniu niezależne od obu ośrodków miejskich. Znaczącym czynnikiem wynikającym z położenia, a wpływającym na uwarunkowania rozwojowe Gminy są dosyć duże odległości od większych miast (Lublin – 88 km; Biała Podlaska – 50 km, Warszawa – 200 km), uniemożliwiające w dłuższej perspektywie podjęcie w nich pracy przez mieszkańców Gminy. Wobec czego widoczna jest i będzie tendencja do opuszczania terenu Gminy przez młodych ludzi w wieku produkcyjnym.

1.1.2 Warunki naturalne

Obszar Gminy Jabłoń znajduje się w obrębie mezoregionu Równina Parczewska, należącego do Polesia Zachodniego, w zlewisku rzek Zielawy i Piwoni. Sieć rzeczna jest bardzo słabo rozwinięta. Przez teren Gminy przepływa jedna rzeka – Muława – lewobrzeżny dopływ Zielawy. Głównym elementem hydrograficznym jest Kanał Wieprz – Krzna wraz z siecią rowów melioracyjnych. Powierzchniowe wody to jezioro Święte – zbiornik typu oczko we wsi Gęś oraz zbiorniki retencyjne: „Jabłoń” przy Kanale Wieprz – Krzna we wsi Jabłoń o powierzchni 2 ha i zbiornik „Opole” (Podedwórze) na granicy z gminą Podedwórze.

Klimat omawianego obszaru należy do chłodniejszych w Polsce. Zima jest dłuższa niż w pozostałych krainach Regionu Wielkich Dolin, lato – ciepłe i długie, zaś stosunkowo krótkie jesień i wiosna zaznaczają się dość gwałtownym wzrostem temperatury w kwietniu i spadkiem w listopadzie. Roczna suma opadów na tym obszarze wynosi 530 mm. Najmniej opadów notuje się w sezonie zimowym (nawet poniżej 25 mm),

a najwięcej w lecie (lipiec- ponad 100 mm). Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 82 dni w roku. Średnia roczna temperatura na terenie Gminy Jabłoń wynosi 6,9 – 7,2 st. C. Średnia roczna najcieplejszego lipca wynosi 16,8 st. C, a najzimniejszego stycznia - -4,2 st. C.

Na terenie Gminy występują głównie gleby biellicowe i pseudobiellicowe oraz brunatne wytworzone z pyłów i piasków zalegających na glinach, piaskach gliniastych i piaskach. W dolinach rzecznych i obniżeniach dolinnych występują mady oraz gleby organiczne: torfowe, mułowo – torfowe i murszowe. Największą wartość rolniczą na omawianym terenie mają gleby zakwalifikowane do 2-go kompleksu (pszennego dobrego) przydatności rolniczej. W kompleksie tym nie ma ograniczeń w doborze uprawianych roślin. Zajmuje on obszar 583 ha (10% gruntów ornych) w rejonie Koloni Jabłoń, Jabłonia i Gęsi.

13,1% powierzchni gminy zajmują lasy. W porównaniu ze średnią województwa – 22,3% jest to stosunkowo mały obszar. Lasy są pozostałością dawnej Puszczy Podlaskiej. Dominuje las mieszany, występujący głównie w centralnej części gminy.

Fauna gminy Jabłoń obfituje w gatunki prawnie chronione, rzadkie i zagrożone wyginięciem. Obszary łąkowo – zaroślowe zamieszkują derkacze, pliszki żółte, słowiki szare, cyraneczki. Występują też: orlik krzykliwy, orzeł bielik, kania czarna, puchacz, bocian czarny, kormoran czarny i gęś gęgawa. Szczególnie często widać bociany białe, które upodobały sobie teren gminy do gniazdowania. Faunę leśną reprezentują głównie jelenie, sarny, dziki, lisy i zające. Zbiorniki retencyjne („Jabłoń” i „Opole”) są zarybione (tołpygi, karpie i szczupaki).

1.2 Rys historyczny

Pierwsze wzmianki o Jabłoniu pochodzą z pierwszej połowy XV wieku i są one autorstwa, najwybitniejszego historyka polskiego Jana Długosza. Spisując beneficja kościelne w Małopolsce, wymienia on szereg miejscowości pogranicza polsko-litewskiego, a wśród nich między innymi, również Jabłoczno, które historycy wiążą z Jabłoniem. Długosz wspomina tę miejscowość dwukrotnie, po raz pierwszy opisując przejazd króla Kazimierza z Brześcia do Krakowa w roku 1447 i po raz drugi, spisując beneficja za lata: 1470-1480.

Pierwsze historyczne zapiski o Jabłoniu pochodzą z 1503 roku. Mówią one, że król Jagiellończyk w tymże roku nadał ziemie na których leży Jabłoń księciu Wasylowi Połubińskiemu. Po śmierci księcia Wasyla w 1550 roku dziedzicem dóbr został jego syn Iwan i wnuczka Maria (córka drugiego syna Wasyla - Lwa). Iwan krótko zarządzał majątkiem, ponieważ wcześniej zmarł. W 1558 roku do Jabłonia przenosi się jego żona - Raina. W 1571 roku wybudowała cerkiew, która funkcjonowała aż do 1854 roku. W następnym wieku dobra po książętach Połubińskich kilkakrotnie zmieniają właścicieli. W XVII wieku przechodzą do magnackiej rodziny Firlejów z Dąbrowicy. W XVIII wieku córka Andrzeja Firleja Werena wniosła ziemie w posagu hrabiemu Józefowi Scypio del Campo. W drugiej połowie XVIII wieku, w latach osiemdziesiątych, zarządzający ziemiami Sapiehowie z Kodnia wianują córkę Annę

Teofilę przekazując ziemie Sewerynowi Potockiemu. Hrabia Seweryn Potocki z kolei w 1810 roku obdarowuje majątkiem Jabłoń najstarszą córkę Emmę. Emma wyszła w tym samym roku za mąż za pułkownika Wojsk Polskich Piotra Strzyżowskiego. Piotr Strzyżowski wsławił się nie tylko walecznością jako uczestnik kampanii napoleońskiej ale też świetnym gospodarowaniem. Kiedy osiadł w Jabłoniu wraz z małżonką Emmą, z miejsca rozpoczął pracę w bardzo zaniedbanych dobrach, liczących przeszło 1600 ha. Około 1812 roku zbudował klasycystyczny pałacyk w Jabłoniu, założył park w stylu angielskim, osuszył błotniste łąki. Jako komisarz budowy dróg w powiecie radzyńskim, budował nowe drogi i utwardzał stare, jednocześnie rozwijał hodowlę, wprowadzał płodozmian. Zaprowadził pierwszy na szeroką skalę szkółkarstwo drzew. Jeszcze w końcu lat siedemdziesiątych XIX wieku, Aleje Jerozolimskie w Warszawie, były obsadzone włoskimi topolami z Jabłonia. W 1854 roku zbudował nową murowaną cerkiew unicką na miejscu starej drewnianej, która spłonęła. W 1827 roku Jabłoń miała 78 domów i 515 mieszkańców.

Po śmierci Strzyżowskich dobra Jabłoń przechodzą drogą spadku na własność Amelii z hr. Jezierskich, hr. Łubieńskiej, wdowy po Sewerynie, siostrzeńcu Strzyżowskiej. Następne lat trzydzieści, to czas władania Jabłoniem przez rodzinę Łubieńskich. W pierwszych latach rozwój majątku był jeszcze bardziej dynamiczny, jak poprzednio. Amelia z wielką energią rozwijała działalność oświatową. Jej staraniem powstało w Jabłoniu i okolicy pięć szkół wiejskich. W okresie Powstania Styczniowego dwory w Jabłoniu i Kolanie stanowiły schronienie i oparcie dla partii powstańczych. Carat po zdławieniu powstania, koncentrował uwagę na likwidacji Unitów. Trwała walka Unitów z prawosławiem. Z momentem kiedy Rosja przystąpiła do likwidacji Królestwa Polskiego, kiedy polskich urzędników zastępowano Rosjanami, gdy nasilały się represje - majątek Łubieńskich zaczął przeżywać trudny okres. Za utrudnianie przechodzenia Unitów na prawosławie Kazimierz syn Amelii Łubieńskiej wraz z rodziną zostaje zmuszony do opuszczenia majątku. W 1867 roku Jabłoń była stolicą gminy w powiecie radzyńskim, guberni siedleckiej. W skład jej wchodziły miejscowości: Annopol, Gęś, Dawidy, Kolano, Kudry, Łubno, Paszenki, Puchowa Góra, Radcze, Rudzieniec i Sewerynowka.

W 1884 dobra Jabłoń nabył dla swojego syna Tomasza, August, hr. Zamoyski z Różanki. Od tego czasu losy Jabłonia były związane z Zamoyskimi przez sześćdziesiąt lat. Tomasz wraz z małżonką Ludmiłą z domu Zamoyską (z linii węgierskiej) objął dobra liczące 1385 mórg. Jabłoń liczyła 97 domów i 780 mieszkańców. Tomasz Zamoyski wybudował w roku 1891 nowy niewielki pałacyk, sytuując go na południowy-wschód od starego, w którym zamieszkał z rodziną. W następnych latach rozebrano stary pałac Strzyżowskich i Łubieńskich i w latach 1904-1905 wybudowano nowy neogotycki pałac, wzorowany na angielskich rezydencjach z czasów późnego gotyku i początków renesansu. Razem z pałacem wybudowano, podobne stylowo: kordegardę i bramę wjazdową. W okresie budowy pałacu rozszerzono znacznie dawny park angielski, oraz postawiono szereg budynków gospodarczych. W roku 1912 zakończono budowę kościoła parafialnego, nawiązującego do architektury pałacu jabłońskiego. Lata do wybuchu I wojny

światowej były latami świetności tej rezydencji. Odbywały się tu liczne zjazdy rodzinne, bale przyjęcia i polowania.

Wraz z wybuchem wojny kończy się to wszystko, pałac pustoszeje. Lewe skrzydło pałacu pełni rolę szpitala polowego. Zamoyscy zostają wysiedleni z Jabłonia, gdzie wracają dopiero w 1921 roku. Zastają majątek znacznie podupadły wskutek rabunkowych działań wojsk bolszewickich i niemieckich. W 1928 roku umiera Ludmiła, żona Tomasza Zamoyskiego, a zadłużonymi dobrami zarządza hr. Tomasz. Po śmierci Tomasza w 1935 roku majątek Jabłoń przechodzi na syna Augusta, który do września 1939 roku gospodarzy w Jabłoni, podnosząc całość dóbr z upadku. We wsi funkcjonował młyn J. M. Giereja oraz wiatrak A. Osipiuka. 29 września 1939 roku wojska polskie stoczyły pod Jabłoniem bitwę z wojskami radzieckimi. W tej zwycięskiej dla żołnierzy SGO "Polesie" gen. Franciszka Kleeberga bitwie poległo kilkunastu żołnierzy, w tym ppor. Bohdan Mościcki, bratanek prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego. Ich ciała spoczywają na cmentarzu parafialnym w Jabłoni. Na początku października 1939 r. do Jabłonia wkroczyli Niemcy. Oddział kawalerii SS stacjonujący w majątku utworzył obóz pracy dla Żydów, a w 1941 r. obóz dla jeńców sowieckich. Hitlerowcy zamordowali w 7 egzekucjach 48 mieszkańców Jabłonia oraz wszystkich Żydów. Mimo terroru mieszkańcy Jabłonia i okolic prowadzili działalność konspiracyjną - tajne nauczanie (m.in. znany historyk prof. dr Marian Mołowist). Wielu mieszkańców gminy zasiliło szeregi oddziału AK mjr K. Millera.

W 1944 roku ziemie dworskie wraz z zabudowaniami przejął Skarb Państwa, a tereny leśne i park - Lasy Państwowe. Część gruntów uzyskali miejscowi chłopci. We wschodnim skrzydle pałacu umieszczono niebawem szkołę podstawową. W roku 1952 rozpoczęło w Jabłoni działanie szkolnictwo rolnicze. W roku 1960 tereny dawnego parku Zamoyskich przecięł Kanał Wieprz-Krzna. 18 czerwca 1968 w pałacu wybuchł pożar, który spowodował znaczne zniszczenia pałacu. Ze względu na dalszą możliwość kształcenia w znacznym tempie powstał nowy gmach Technikum Rolniczo-Suszarniczego, stołówka, dwa budynki mieszkalne, kilka towarzyszących. Szkoła Podstawowa również doczekała się swojego budynku.

W 1999 roku pałac nabyła Krystyna Ścieszko-Hojny. Nowa właścicielka stara się przywrócić budynki i otoczenie do dawnej świetności.

Jabłoń to jedna z najstarszych miejscowości pogranicza Podlasia i Lubelskiego Polesia. Wieś o bardzo bogatej przeszłości, znana w kraju i daleko poza nim, dzięki twórczości wybitnego polskiego rzeźbiarza Augusta hr. Zamoyskiego, który tu się urodził. Miejscowość ta jest znana także z uwagi na unikatowy zabytek polskiego neogotyku. Na obszarze gminy zachował się szereg cennych zabytków dokumentujących bogatą historię regionu. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Kościół rzymsko – katolicki p.w. św. Józefata, mur., 1912 – 1913, w Gęsi
- Kościół parafialny rzymsko – katolicki p.w. św. Tomasza z Villanovy; mur., 1907- 1909, wraz z plebanią i cmentarzami w Jabłoni,
- Zespół pałacowo – parkowy z pocz. XX w. w Jabłoni,
- Zespół osady folwarcznej (pocz. XX w.) w Jabłoni,

- Założenie pałacowo – parkowe (XIX/XX w.) w Kolanie,
- Dawna cerkiew unicka, obecnie kościół rzymsko – katolicki, parafia p.w. św. Trójcy, drewniany., 1717, 1890 w Paszenkach,
- Kapliczka kubaturowa murowana (pocz. XX w.) w Dawidach.

Na uwagę zasługują dość licznie występujące na terenie Gminy Jabłoń stanowiska archeologiczne, ze wczesnośredniowiecznym grodziskiem położonym w pobliżu lasu „Horodek”

2. Opis Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni

2.1. Powstanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni

Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoni została założona w 1949 r. Pierwszą bibliotekarką była Jadwiga Tokarska. W 1955 r. bibliotekę przejęła Ewa Bzówka. Od 1978 r. dyrektorem Gminnej Biblioteki Publicznej jest Bożenna Dykas. W dniu 5 listopada 1998 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoni została wpisana do Rejestru Instytucji Kultury Gminy Jabłoń pod nr 4/28.04.98. W 2009 roku GBP została przeniesiona z Urzędu Gminy do dawnego lokalu mieszkalnego przy Szkole Podstawowej w Jabłoni o powierzchni 56 m².

Na mocy Uchwały Rady Gminy w Jabłoni nr XXIII/152/13 z dnia 22.03.2013 w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w drodze darowizny, prawa własności samodzielnego lokalu użytkowego wraz z ułamkową częścią gruntu we wsi Jabłoń biblioteka otrzymała na własność budynek o powierzchni 1150 m². W 2013 r. biblioteka złożyła projekt do Programu Rozwoju Infrastruktury Bibliotek „Biblioteka+” finansowanego przez ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wdrażanego przez Instytut Książki z Krakowa. Tytuł projektu „Przebudowa budynku oświatowego na Gminną Bibliotekę Publiczną w Jabłoni”, uzyskała dofinansowanie dzięki któremu wykończono budynek na zewnątrz i wewnątrz, a także w pełni wyposażono. Przebudowany budynek dostosowany został do potrzeb użytkowników w tym osób niepełnosprawnych (sanitariaty, podjazd, parking). W budynku zostały wydzielone pomieszczenia o funkcjach wykraczających poza obecną działalność: szkoleniowo-wykładowe (konferencje, szkolenia, imprezy okolicznościowe), zabaw dla dzieci, opracowania zbiorów, tradycji rzeźbiarskich (wystawy, ekspozycje twórców i warsztaty), upowszechniania dorobku kulturalnego, multimedialne (z 16 stanowiskami komputerowymi i bezpłatnym dostępem do Internetu). Obiekt wyposażony został w nowoczesny sprzęt (TV, playstation, nagłośnienie, projektor i ekran, tablica interaktywna, urządzenie wielofunkcyjne), sprzęt komputerowy z oprogramowaniem oraz meble. Powstała sala zabaw dla dzieci, która dostosowana jest do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Sieć biblioteczną na terenie gminy tworzy biblioteka główna w Jabłoni i 3 filie w: Gęsi, Kolanie i Paszenkach.

Najstarszym oddziałem jest filia w Kolanie, która działa od 1967 r. i mieści się w budynku Szkoły Podstawowej na pierwszym piętrze. W roku 1984 powstała filia w miejscowości Geś, mieści się ona w budynku Szkoły Podstawowej na pierwszym piętrze. Obiekt ten spełnia najniższe standardy pod względem warunków lokalowych. Najmłodszym oddziałem jest filia w miejscowości Paszenki, powstała w 1984 r. i mieści się w budynku Wiejskiego Domu Kultury. Budynek przeszedł gruntowny remont i został ponownie oddany do użytku w 2013 r.

2.2. Zadania Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni

Zgodnie z założeniami statutowymi Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoni zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańcom gminy, realizuje zadania spoczywające na gminnych bibliotekach publicznych. Do podstawowych zadań biblioteki należy:

- gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych
- obsługa użytkowników, prowadzenie działalności informacyjno – bibliograficznej
- organizowanie różnych form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci i innymi instytucjami.

Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoni wraz z filiami służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

2.3. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni

W bibliotece głównej działa kino biblioteczne, Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci i dorosłych. Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoni uczestniczy w imprezach lokalnych, współorganizując je. Biblioteka współpracuje ze szkołami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, stowarzyszeniami, kołami gospodyń wiejskich, lokalnymi zespołami muzycznymi, Ochotniczą Strażą Pożarną. Organizowane są wystawy prac plastycznych, konkursy i wystawy malarskie, konkursy czytelnicze, wieczory poezji lokalnej, turnieje gier komputerowych, zajęcia w okresie ferii i wakacji, spotkania w Dyskusyjnym Klubie Książki. Dyskusyjny Klub Książki działa od 2011 roku w ramach programu Instytutu Książki – „Tu Czytamy”. Jako główny cel biblioteka postawiła sobie zaktywizowanie dzieci i młodzieży, zachęcenie ich do czytania oraz do wykreowania mody na czytanie wśród tej grupy. DDK liczy 30 członków i ta liczba ciągle wzrasta, spotkania odbywają się raz lub dwa razy miesiącu, na każdym omawiany jest jeden tytuł – wybrany wcześniej przez klubowiczów. Wskazana książka stanowi początek dyskusji, gdzie czytelnicy dzielą się swoimi spostrzeżeniami i gustami literackimi, bowiem każde kolejne spotkanie przeradza się w dyskusję o życiu.

Gminna biblioteka kilkakrotnie wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury i samorządem gminnym była współorganizatorem konkursu historycznego „Dzieje mojej miejscowości”. Organizatorzy zaproponowali uczniom, studentom, mieszkańcom gminy wzięcie udziału w konkursie, którego celem było rozwijanie zainteresowań przeszłością gminy Jabłoń oraz kształtowanie świadomości lokalnej młodego pokolenia, rozwijanie zainteresowań przeszłością własnej miejscowości, wzbudzanie poczucia wartości i znaczenia dziedzictwa kulturowego i odpowiedzialności za jego trwanie.

W 2012 roku biblioteka uzyskała dofinansowanie na wydanie 1000 egz. książki pt. Jabłońskie smaki. Publikacja współfinansowana była ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Celem wydania jej było zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz promocja turystyczna gminy Jabłoń. Zaprezentowano w niej przepisy na tradycyjne potrawy naszego regionu, zdjęcia potraw, ich wykonanie oraz imię i nazwisko autora. Książka jest ogólnie dostępna a jej odbiorcami są mieszkańcy gminy oraz turyści odwiedzający te tereny.

W 2014 roku biblioteka wydała tomik poezji Heleny Potapczuk w nakładzie 400 egz.. Publikacja współfinansowana była ze środków Unii Europejskiej w ramach osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Tomik Poezji to tylko część bogatej twórczości poetki - emerytowanej pedagog, wieloletniej dyrektor Szkoły Podstawowej w Dawidach. Pani Potapczuk oprócz twórczości poetyckiej, angażuje się w życie społeczno-kulturalne Gminy Jabłoń jako członkini Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Jabłońskiej, Zespołu Ludowego Kalina oraz Klubu Seniora. Jej twórczość literacka zrodziła się z potrzeby serca, po to " aby ocalić od zapomnienia " najpiękniejsze momenty z jej życia prywatnego, ale też społecznego. Jak sama pisze, chce być potrzebna. Widowiska ludowe, które spisała Pani Helena były wielokrotnie przyjmowane z entuzjazmem.

W 2013 roku biblioteka uzyskała wsparcie w ramach Programu Rozwoju Bibliotek, biblioteka główna wraz z filiami zostały wyposażone w sprzęt komputerowy (biblioteka główna 2 komputery stacjonarne, laptop, urządzenie wielofunkcyjne i aparat cyfrowy, zaś każda z fili uzyskała 2 komputery stacjonarne, urządzenie wielofunkcyjne i aparat cyfrowy).

Najważniejszym priorytetem biblioteki jest zakupywanie nowości wydawniczych. Ważne miejsce w działaniach placówki zajmuje również aktualizowanie zbiorów traktujących o Unii Europejskiej i dostarczanie mieszkańcom gminy możliwie pełnych i aktualnych informacji dotyczących problematyki UE.

Poprzez uaktualnianie zbiorów biblioteki oraz działalność kulturalną, edukacyjną i oświatową na rzecz środowiska lokalnego, biblioteka współuczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury oraz stara się podtrzymywać swój dobry wizerunek i prestiż, poprzez ciągłą promocję w środowisku lokalnym i ponadlokalnym.

3. Diagnoza sytuacji i otoczenia Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoniu

3.1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - bezpłatna możliwość korzystania z komputerów i Internetu w bibliotece gminnej oraz filiach - możliwość korzystania z dodatkowych urządzeń komputerowych i multimedialnych mieszczących się w placówkach bibliotecznych (kserokopiarki, urządzenia wielofunkcyjne, aparaty cyfrowe, skaner) - aplikowanie i wykorzystywanie środków krajowych oraz zewnętrznych (UE) na działalność i remont placówek - skomputeryzowane zbiory biblioteczne w programie bibliotecznym MATEUSZ (biblioteki głównej) <ul style="list-style-type: none"> – zbiory regionalne – bogaty księgozbiór – korzystne położenie, w sąsiedztwie instytucji kultury i oświatowych w centrach miejscowości – wykwalifikowana i doświadczona kadra pracownicza – pozytywne nastawienie do nowych form pracy i czytelników – dobra współpraca z instytucjami działającymi na terenie gminy - przyjazne nastawienie władz gminy, rady gminy, mieszkańców do czytelników i do spraw biblioteki <ul style="list-style-type: none"> – dobra opinia wśród czytelników – księgozbiór dostosowany do potrzeb czytelników – godziny pracy dostosowane do potrzeb czytelników – oferta skierowana do różnych grup społecznych – dobra atmosfera – odpowiadanie na nowe trendy i potrzeby środowiska - nowoczesna strona internetowa z katalogiem on-line 	<ul style="list-style-type: none"> - brak dostatecznego wyposażenia w filiach bibliotecznych - lokale na piętrze, niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych - mała powierzchnia filii bibliotecznej w Gęsi - brak systemu motywacji do pracy <ul style="list-style-type: none"> – niedostateczny przepływ informacji – ograniczone środki finansowe na rozszerzenie działalności – ograniczone środki finansowe na wkład własny do pozyskania środków unijnych, - ograniczone środki na zakup nowości wydawniczych
Szanse	Zagrożenia
- poszukiwanie sponsorów	- niż demograficzny

<ul style="list-style-type: none"> - pisanie projektów na poszerzenie działalności - współpraca z twórcami ludowymi - zmiana warunków lokalowych w fili w Gęsi - wprowadzenie udogodnień dla niepełnosprawnych - stałe podnoszenie kwalifikacji personelu - pozyskiwanie środków zewnętrznych /zwłaszcza z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Lidera/ - poszerzenie oferty edukacyjnej i kulturowej biblioteki (wystawy, wernisaże, itp.) - rozszerzenie partnerskiej współpracy międzyinstytucjonalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - emigracja zarobkowa - nowe formy spędzania czasu - większe wymagania czytelników - niekorzystne zmiany ustaw i rozporządzeń dla instytucji kultury - brak wsparcia ze strony Gminy - ze względu na niską obsadę pracowników niemożność realizacji różnych działań - brak funduszy, zawile procedury w celu pozyskiwania środków z UE - spadek użytkowników korzystających z usług biblioteki
---	---

3.2. Potencjał biblioteki

4 placówki na terenie gminy, dogodnie usytuowane, bardzo dobre warunki w bibliotece głównej, przestronne lokale, nowe meble biblioteczne, czytelnie, kąciaki dla dzieci, stanowiska komputerowe w każdej placówce, filie w pełni skomputeryzowane, rozbudowana i rozwijana strona internetowa. Biblioteka główna posiada następujące pomieszczenia: wypożyczalnię, salę zabaw, salę konferencyjną, salę multimedialną, czytelnię, salę opracowywania zbiorów i salę ekspozycji oraz pomieszczenia socjalne i szatnie. Meble w bibliotece głównej są dostosowane do różnych grup wiekowych (niskie półki dla dzieci, miękkie kolorowe pufy do siadania, kolorowa kanapa w czytelni czasopism, dwa obrotowe regały z literaturą i czasopismami). W bibliotece głównej jest sala gier z telewizorem, odtwarzaczem VHS I DVD, konsolą PS3 z grami. Biblioteka posiada też duży zbiór gier planszowych i edukacyjnych, które są wykorzystywane do zabawy przez dzieci szkoły podstawowej oczekujące w bibliotece na rodziców odbierających je do domu po lekcjach. Dobra oferta –dużo nowości, dokupywanie książek pod kątem potrzeb czytelników, rozwijana oferta na filmy i audiobooki. Optymalne godziny otwarcia placówek. Filie oznaczone tablicami urzędowymi. Rozbudowa działu regionalistów, poza książkami gromadzenie prasy lokalnej. W każdej placówce jest Wifi i urządzenia wielofunkcyjne. Personel otwarty, chętny do działania, chcący rozwijać swoje możliwości i umiejętności. Otwarty na rozwój dyrektor, specjaliści pasjonaci –od promocji i komputeryzacji. Spójny system informacji – logo biblioteki, oznaczenie placówek, system kolorowych działów wdrażany we wszystkich placówkach. Jednolite procedury w każdej placówce. Rozwinięta działalność kulturalna i promocyjna. Co roku organizowany konkurs pt „Najaktywniejszy czytelnik roku szkolnego”, promowanie lokalnych twórców – wydawanie publikacji osób mieszkających na terenie gminy a także publikacji dokumentujących dzieje gminy. Ponadto organizowanie lekcji bibliotecznych, głośnego czytania (zaangażowanie władz gminy i znanych osób z terenu gminy). Zapraszamy do

odwiedzin nie tylko uczniów ze szkół gminnych ale i szkół ponadgimnazjalnych i studentów. Organizujemy konkursy plastyczne, kursy komputerowe, udostępniamy lokale na miejsca spotkań mieszkańców i grup niezrzeszonych. W bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki. Działalność biblioteki jest akceptowana przez władze gminy. Podejmowane są działania o dogodnie pomieszczenia biblioteczne spełniające kryteria „Biblioteki+”. Biblioteka otwarta i życzliwa dla społeczności lokalnej, dzięki czemu czytelnicy chętnie nas odwiedzają.

3.3.Zasoby lokalne

3.3.1.Ludzie

Instruktorzy Gminnego Ośrodka Kultury w Jabłoni, Wiejskich Domów Kultury i świetlic, wolontariusze, pracownicy Biblioteki i ich wiedza przydatna przy realizacji poszczególnych działań.

3.3.2.Zasoby materialne

Biblioteka dysponuje nowoczesnym sprzętem komputerowym podłączonym do Internetu oraz urządzeniami peryferyjnymi (drukarki, skanery, xero). Biblioteka posiada na wyposażeniu aparaty cyfrowe, rzutniki i projektory, konsolę PSP i sprzęt nagłaśniający. Biblioteka główna posiada bardzo dobre warunki lokalowa: sala multimedialna, sala konferencyjna, sala zabaw, opracowywania zbiorów, sala ekspozycji, wypożyczalnia i czytelnia oraz pomieszczenia socjalne (kuchnia, szatnia).

3.3.3.Instytucje i organizacje – w tym władze lokalne

Organizacje działające na terenie gminy, z którymi biblioteka może współpracować to:

- Gminny Ośrodek Kultury wraz z WDK i świetlicami -współorganizowanie imprez, organizacja zajęć plastycznych, fotograficznych, muzycznych
- Urząd Gminy -zamieszczanie informacji o działalności biblioteki na stronie internetowej Gminy
- szkoły zlokalizowane na terenie gminy -organizacja lekcji bibliotecznych, spotkań autorskich, wystaw tematycznych
- prywatni przedsiębiorcy -sponsorzy nagród w organizowanych przez bibliotekę konkursach.
- Muzeum Augusta Zamoyskiego – wspólne organizowanie wystaw, imprez kulturalnych, organizacja zajęć upowszechniających kulturę i tradycję regionu.
- Stowarzyszenia działające na terenie gminy (Stowarzyszenie Miłośników Ziemi jabłońskiej, Stowarzyszenie Marzenie)- wspólne organizowanie wystaw, imprez kulturalnych, organizacja zajęć upowszechniających kulturę i tradycję regionu.
- koła gospodyń wiejskich – pomoc w zorganizowaniu cateringu, kursy kulinarne,

3.3.4. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb/problemów

Mieszkańcy gminy to przede wszystkim środowisko wiejskie zajmujące się rolnictwem. Ludność utrzymuje się głównie z rolnictwa i ogrodnictwa. Brakuje zakładów przemysłowych, dlatego też młodzi mieszkańcy wyjeżdżają do pracy za granicę lub większych miast. Na terenie gminy istnieją instytucje (urząd gminy, 2 banki, poczta, 5 Szkół Podstawowych, Gimnazjum i Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, GOK z 2 Wiejskimi Domami Kultury i świetlicami w Kalince, Dawidach i Gęsi, biblioteka wraz z 3 filiami bibliotecznymi, ośrodek zdrowia, apteka). Na terenie gminy jest duże bezrobocie. Poziom życia kształtuje się na średnim poziomie. Brak przemysłu, infrastruktury, ogólnie rzecz biorąc - pracy, powoduje systematyczny spadek liczby mieszkańców. Baza turystyczna i rekreacyjna też nie spełnia w pełnym stopniu swoich potrzeb, brakuje hoteli i gospodarstw agroturystycznych, restauracji a przecież nasza gmina jest bogata w historie, zabytki, architekturę.

Zwiększone czytelnictwo odnotowuje się w okresie zimowym, kiedy mieszkańcy mają więcej wolnego czasu i chętnie spędzają go w bibliotece. Dla dzieci oferta biblioteki jest atrakcyjną formą spędzania czasu, gdzie mogą rozwijać swoje zainteresowania. Studenci korzystają ze zbiorów regionalnych szczególnie w okresie pisania prac licencjackich i magisterskich. Życiem kulturalnym naszej gminy zajmuje się przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury, szkoły i nasza biblioteka. Potrzeby kulturalne mieszkańców z pewnością są nie w pełni zaspokajane. W wyniku naszych obserwacji, wypowiedzi użytkowników naszej biblioteki i ankiet wynika, że mieszkańcy nie znają nowości wydawniczych jakie proponuje biblioteka, usług z jakich można korzystać. Brakuje zajęć rozwijających dla dzieci i młodzieży. Małe pomieszczenia bibliotek w filiach bibliotecznymi stwarzają problem w organizacji na szerszą skalę wystaw, spotkań autorskich czy lekcji bibliotecznymi.

4. Misja i wizja biblioteki.

4.1. Misja

„Z tradycją w nowoczesność”

Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoniu nowoczesnym centrum informacji, kultury i edukacji regionalnej

4.2. Wizja

Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłoniu - instytucja wspierająca rozwój społeczeństwa informacyjnego, zaspakajająca potrzeby czytelnicze, kulturalne i edukacyjne społeczności lokalnej, a także zapewniająca profesjonalny poziom swych usług, ich promocję oraz kreującą pozytywny wizerunek Biblioteki.

5. Obszary rozwoju biblioteki – cele i działania.

Obszar	Informacja
<u>Cel 1</u>	<i>Dostosowanie udostępniania zbiorów do stale rozwijających się technologii informacyjnych oraz zapotrzebowania użytkowników.</i>
<u>Działanie 1</u>	Poprawa jakości zbiorów bibliotecznych w kierunku podniesienia ich atrakcyjności i aktualności.
Potrzeby społeczności lokalnej, na które działanie odpowiada	potrzeba dostępu do nowości na rynku wydawniczym i multimedialnym
Osoba odpowiedzialna za realizację	Dyrektor
Zasoby potrzebne do realizacji zadania	środki finansowe na zakup literatury, nośników multimedialnych
Sposoby wykorzystania technologii informatycznych i komunikacyjnych	nowe nośniki informacji np. e-book
Do kiedy zadanie zostanie zrealizowane	według potrzeb, zgodnie z oczekiwaniami użytkowników biblioteki
rezultaty	Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty biblioteki, a tym samym zwiększenie czytelnictwa, wzrost liczby zadowolonych czytelników, wysoki poziom użyteczności zbiorów, rozwój społeczeństwa informacyjnego
Cel 1	Poprawa warunków dla czytelników. Wzmocnienie wizerunku biblioteki. Rozwój nowych działań zgodnie z oczekiwaniami.
<u>Działanie 2</u>	<i>Powiększenie lokalu filii bibliotecznej w Gęsi</i>
Potrzeby społeczności lokalnej, na które działanie odpowiada	Mieszkańcy gminy, nasi czytelnicy wielokrotnie wskazywali w rozmowach z pracownikami biblioteki na potrzebę powiększenia powierzchni naszej placówki. Brak miejsca na organizację spotkań, wystaw, wernisaży. Brak wydzielonego miejsca na czytelnię, czytelnię internetową, czytelnię czasopism.
Osoba odpowiedzialna za realizację	Dyrektor GBP, bibliotekarz filii Gęś, informatyk gminny
Zasoby potrzebne do realizacji zadania	Budżet gminy, środki UE i krajowe
Sposoby wykorzystania technologii	Powstanie nowoczesna, skomputeryzowana biblioteka. Utworzona zostanie czytelnia internetowa z bezpłatnym dostępem do komputera i Internetu oraz komputeryzacja zbiorów

informatycznych i komunikacyjnych	
Do kiedy zadanie zostanie zrealizowane	W okresie realizacji strategii
Rezultaty	Biblioteka stanie się nowoczesnym centrum kultury, przyjaznym mieszkańcom. Poprawi się jakość usług i zostanie poszerzona oferta dla użytkowników.
Działanie 3	Pozyskiwanie środków finansowych z dotacji rządowych na zakup nowości wydawniczych oraz darów książkowych od czytelników
Potrzeby społeczności lokalnej, na które działanie odpowiada	potrzeba dostępu do nowości na rynku wydawniczym
Osoba odpowiedzialna za realizację	Dyrektor
Zasoby potrzebne do realizacji zadania	środki finansowe na zakup literatury
Sposoby wykorzystania technologii informatycznych i komunikacyjnych	Drukowanie plakatów i ulotek zawierających apel do czytelników o przekazywanie książek do biblioteki w postaci darów czytelnicznych.
Do kiedy zadanie zostanie zrealizowane	W okresie realizacji strategii
Rezultaty	zwiększenie atrakcyjności księgozbioru biblioteki
Obszar	Edukacja i kultura
Cel 1	Promocja działań i oferty biblioteki
Działanie 1	Organizowanie spotkań autorskich, wystaw, prelekcji, wieczorów poezji. Organizowanie konkursów literackich, recytatorskich, i plastycznych. Organizowanie cyklicznych imprez bibliotecznych. Współpraca ze szkołami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, organizacjami pozarządowymi. Opracowanie i realizacja różnorodnej oferty edukacyjnej i kulturalnej dla różnych grup wiekowych. Tworzenie kół zainteresowań przy bibliotece. Promocja Gminy Jabłoń i biblioteki na imprezach plenerowych organizowanych przez władze gminne i GOK.
Potrzeby społeczności lokalnej, na które działanie odpowiada	Mieszkańcy wykazują potrzebę rozwoju kulturalnego i edukacyjnego. Brak powszechnego dostępu do galerii sztuki czy teatru jest wyczuwalny w rozmowach jakie przeprowadzamy z czytelnikami.
Osoba odpowiedzialna za realizację	Dyrektor biblioteki i pracownicy filii bibliotecznych
Zasoby potrzebne	Wkład własny pracowników biblioteki

do realizacji zadania	
Sposoby wykorzystania technologii informatycznych i komunikacyjnych	Promocja na stronie internetowej biblioteki, urzędu gminy, czasopiśmie lokalnym oraz regionalnym : „Ziemia Parczewska”, „Wspólnota”, „Słowo Podlasia”
Do kiedy zadanie zostanie zrealizowane	W okresie realizacji Certyfikatu+
Rezultaty	Wzrost liczby użytkowników z różnych grup wiekowych. Biblioteka stanie się miejscem otwartym i przyjaznym dla wszystkich grup społecznych. Pozytywny wizerunek biblioteki w środowisku. Biblioteka jako nowoczesny ośrodek komunikacji i kultury. Dbanie o trafny dobór nowości wydawniczych. Bieżąca selekcja zbiorów. Gromadzenie materiałów informatycznych na temat Jabłonia i regionu. Wzrost liczby zadowolonych czytelników. Wysoki poziom użyteczności zbiorów. Pozyskanie nowych grup użytkowników.

6.Zarządzanie realizacją strategii.

6.1.Sposoby realizacji strategii

Strategię rozwoju biblioteki tworzymy wraz z władzami samorządowymi i czytelnikami. Strategia będzie przedstawiona na posiedzeniu Rady Gminy w Jabłoni. Zaakceptowana Strategia Rozwoju Biblioteki będzie zamieszczona na stronie internetowej biblioteki, urzędu gminy i na tablicy informacyjnej w lokalu biblioteki. Strategia będzie realizowana w ciągu pięciu lat. Za jej realizację będą odpowiedzialne osoby zatrudnione w bibliotece. Będą się zajmowały tym wymiennie w zależności od swoich zainteresowań i kompetencji.

6.2.Monitoring realizacji strategii

Realizacja Strategii Rozwoju Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni polegać będzie na wdrażaniu w życie zaplanowanych działań zgodnie z ich harmonogramem. Osobą nadzorującą całość i odpowiedzialną za realizację Strategii jest Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Jabłoni.

Obowiązkiem Dyrektora GBP wynikającym z pełnionego nadzoru nad strategią jest sporządzenie dokumentacji potwierdzającej realizację zadań w niej zaplanowanych.

6.3.Ewaluacja

Raz na pół roku będzie się spotykał zespół ds. wdrażania Strategii, w skład którego wejdą: pracownicy biblioteki, przedstawiciel urzędu gminy i zaproszeni czytelnicy. Zespół będzie analizował stan wdrażania poszczególnych działań, satysfakcję i dalsze oczekiwania mieszkańców. Zespół raz w roku przygotowuje raport określający stan

wdrażania Strategii, oceni jego wdrażanie, przygotuje wnioski i ewentualnie wytyczy nowe kierunki działań zgodne z oczekiwaniami mieszkańców.

6.4. Komunikowanie realizacji strategii mieszkańcom, władzom samorządowym i partnerom

Strategia Rozwoju Biblioteki zostanie przedstawiona oraz omówiona podczas sesji rady gminy. Strategia zostanie zamieszczona w BIP-ie, oraz na stronie internetowej biblioteki, gdzie będzie udostępniona do ogólnego wglądu.

Po każdym działaniu zaplanowanym w strategii osoba odpowiedzialna sporządzi notatkę z jej realizacji. Informacja zostanie umieszczona na stronie www; podana do lokalnych mediów, na strony internetowe samorządu gminy i biblioteki. Raz w roku będziemy prowadzić badania wśród mieszkańców dotyczące satysfakcji z proponowanej oferty, oczekiwań, propozycji.

Nowoczesne i aktywne biblioteki ułatwiają mieszkańcom małych miejscowości pełne uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym. Mieszkańcy mają do dyspozycji atrakcyjne i bezpieczne miejsce spotkań i spędzania wolnego czasu, mogą w bibliotece skorzystać z Internetu, skopiować potrzebne materiały. Uzyskują też łatwiejszy dostęp do ekspertów z różnych dziedzin takich jak prawo, rynek pracy, podatki czy zdrowie. Mogą też zdobywać nowe umiejętności np. przez udział w różnych kursach organizowanych w bibliotece.